

2023/0464M(NLE)

28.11.2023

NUOMONĖ

Tarptautinės prekybos komiteto

pateikta Vystymosi komitetui

su pasiūlymu dėl ne teisėkūros rezoliucijos dėl Europos Sąjungos ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos (AKRVO) narių partnerystės susitarimo sudarymo (2023/0464M(NLE))

Nuomonės referentė: Samira Rafaela

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Tarptautinės prekybos komitetas ragina atsakingą Vystymosi komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. palankiai vertina tai, kad baigtos derybos dėl naujojo Europos Sąjungos ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos (AKRVO) narių partnerystės susitarimo, ir jame išdėstytus visa apimančius tikslus: pasiekti JT darnaus vystymosi tikslus (DVT) ir laikytis Paryžiaus susitarimo; primygtinai tvirtina, kad Parlamentas turėtų pritarti prieš Tarybai priimant sprendimą dėl Kotonu susitarimą pakeisiančio susitarimo laikino taikymo; akcentuoja svarbius politinius, ekonominius ir kultūrinius ES ir AKRVO ryšius; pabrėžia, kad ES prisideda prie tvarios AKRVO šalių ekonominės plėtros ir jų padėties pasaulinėje prekybos sistemoje stiprinimo; pabrėžia, kad Kotonu susitarimą pakeisiančiu susitarimu nebus pakeisti prekybos susitarimai tarp ES ir AKRVO šalių, kurių partnerystė ir toliau bus grindžiama atskirais prekybos susitarimais bei priemonėmis, visų pirma regioniniais ekonominės partnerystės susitarimais (EPS) ir bendrąja lengvatų sistema (BLS); ragina Komisiją užtikrinti, kad visos jos prekybos priemonės, skirtos AKRVO šalims, pvz., EPS, BLS ir pagalba prekybai, būtų viena kitą stiprinančios ir suderintos su politikos suderinamumo vystymosi labai principu;
2. palankiai vertina Kotonu susitarimą pakeisiančio susitarimo bendrą tikslą remti AKRVO šalių integraciją į pasaulio ekonomiką; pabrėžia, kad į susitarimą įtrauktas skyrius dėl bendradarbiavimo prekybos srityje, kuriame dar kartą patvirtinamas įsipareigojimas įgyvendinti ir stiprinti EPS ir nustatomi bendri prioritetai bei nebaigtinio pobūdžio nuostatos dėl prekybos ir darnaus vystymosi, palankesnių prekybos sąlygų sudarymo, prekybos paslaugomis, daugiašališkumo skatinimo ir netarifinių kliūčių panaikinimo; visų pirma palankiai vertina visame susitarime numatytas nuorodas į socialinius, aplinkos ir darbo standartus, įmonių socialinę atsakomybę, atsakingą verslą ir teisės reglamentuoti paisymą;
3. pabrėžia, kad esminis ES ir Afrikos šalių EPS vaidmuo turėtų būti ilgalaikio darnaus vystymosi skatinimas, skurdo mažinimas ir regioninės integracijos stiprinimas; pripažįsta skirtingas nuomones dėl EPS ir ragina Komisiją spręsti šį klausimą stiprinant pasitikėjimą ir tarpusavio supratimą dėl EPS naudos ir susirūpinimą keliančių klausimų; atkreipia dėmesį į galimą teigiamą ir neigiamą poveikį, kurį naujasis ES ir AKRVO narių partnerystės susitarimas galėtų turėti prekybai Afrikos viduje; primygtinai tvirtina, kad reikia vengti bet kokio neigiamo poveikio Afrikos vidaus prekybai ir jis būtų šalinamas glaudžiai bendradarbiaujant su mūsų Afrikos partneriais; ragina Komisiją skatinti politinę, finansinę, techninę ir politinę pagalbą, teikiamą AKRVO šalims pagal jų įvertintus poreikius, t. y. jos Afrikos partneriams, siekiant sklandžiai įgyvendinti žemyninę laisvosios prekybos erdvę, kad būtų galima skatinti Afrikos vidaus prekybą; primygtinai tvirtina, kad bet kokie prekybos susitarimai su AKRVO šalimis turi būti papildyti gebėjimų stiprinimu ir technine pagalba, siekiant veiksmingai remti jų įgyvendinimą; pakartoja savo prašymą prieš pradėdant derybas dėl naujų EPS išsamiai išanalizuoti EPS poveikį vietos ekonomikai, regioninei integracijai, ekonomikos įvairinimui ir DVT;

4. ragina Komisiją užtikrinti, kad ES ir Afrikos šalių EPS būtų naudingi Afrikos vidaus prekybai ir Afrikos gyventojams;
5. pakartoja savo raginimą Komisijai įgyvendinti priemones, pvz., uždrausti importuoti produktus, susijusius su šiurkščiais žmogaus teisių pažeidimais, kaip antai priverčiamuoju darbu arba blogiausių formų vaikų darbu; pabrėžia, kad svarbu į ES prekybos susitarimų skyrius dėl prekybos ir darnaus vystymosi įtraukti kovos su priverčiamuoju darbu ir vaikų darbu tikslą;
6. primygtinai tvirtina, kad susitarimo nuostatos dėl prekybos ir investicijų turi būti pritaikytos taip, kad naudos gautų visos susitarimo šalys ir būtų užtikrinta lygiateisiška partnerystė; pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamą ES ir AKRVO šalių naudos pusiausvyrą, atsižvelgiant į susitarimo šalių teises ir pareigas pagal Kotonu susitarimą pakeisiantį susitarimą; ragina Komisiją užtikrinti, kad ir ES, ir AKRVO šalys, piliečiai bei pramonė gautų naudą iš prekybos santykių; ragina Komisiją skatinti tvarų ir įtraukų vystymąsi ir augimą; ragina Komisiją užtikrinti, kad susitarimas būtų pagrindas ekonominiams ryšiams tarp susitarimo šalių stiprinti abipusiškai naudingą būdu, didinant tiek ES, tiek AKRVO įmonių pasaulinės rinkos dalį ir stiprinant vietos verslininkų bei mažųjų ir vidutinių įmonių vaidmenį; pabrėžia, kad tai turėtų būti daroma atsižvelgiant į atitinkamą jų išsivystymo lygį, sudarant joms sąlygas apsaugoti savo besikuriančias pramonės šakas, remti smulkųjų ūkininkavimą ir laikytis ES bei tarptautinių tvarumo standartų eksportuojant savo žemės ūkio produktus; ragina Komisiją, vykdant EPS peržiūros procesą, veiksmingai nagrinėti ir konkrečiai užtikrinti AKRVO gamintojams patekimą į ES rinką; ragina Komisiją skatinti tvarias investicijas siekiant plėtoti skaitmeninę ir žaliąją infrastruktūrą AKRVO šalyse, laikantis Glazgo klimato pakte prisiimto įsipareigojimo, kartu užtikrinant atsakingą gamtos išteklių ir žaliavų valdymą;
7. ragina Komisiją remti visą veiklą, susijusią su mokslo, technologijų, mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninės pertvarkos plėtra, kuria labai prisidedama prie darnaus vystymosi spartinimo, ir remti AKRVO šalis, kurios ryžtingai deda pastangas siekiant šio proceso; primygtinai tvirtina, kad įgyvendinant su prekyba susijusias naujojo AKRVO ir ES partnerystės susitarimo nuostatas nė vienas neturėtų būti paliktas nuošalyje, turėtų būti prisidedama prie strateginių investicijų skatinimo ir didinimo, darbo vietų kūrimo, privačiojo sektoriaus vaidmens stiprinimo ir ekonominio bendradarbiavimo bei bendradarbiavimo prekybos srityje didinimo;
8. primena, kad svarbu remti smulkiuosius ūkininkus ir vietos bei regioninių produktų ir rinkų plėtrą, vengiant skatinti išskirtinai į eksportą orientuotą žemės ūkio modelį ir stiprinti žiedinės ekonomikos struktūras, regionų vidaus prekybą ir komercinį bendradarbiavimą, nes tai galėtų padėti užkirsti kelią tolesniems miškų naikinimo ir žemės grobimo procesams;
9. palankiai vertina susitarimo šalių įsipareigojimą pagal susitarimo 83 straipsnį imtis priemonių, kuriomis kovojama su mokesčių vengimu, slėpimu ir kita žalinga veikla mokesčių srityje; ragina ES remti AKRVO šalis kovojant su neteisėtais finansiniais srautais ir mokesčių slėpimu, kuriuos vykdo ES įmonės bei tarptautinės įmonės, siekiant užtikrinti, kad mokesčiai būtų mokami ten, kur sukuriamas pelnas ir tikroji ekonominė vertė, kad būtų sustabdyta mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimas;

10. ragina ES persvarstyti eksporto mokesčių apribojimus, Pasaulio prekybos organizacijos „pius“ nuostatas ir nuostatas dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, dabartiniuose EPS ir būsimuose prekybos ir bendradarbiavimo susitarimuose su AKRVO šalimis;
11. pabrėžia, kad darnumo nuostatos turėtų būti grindžiamos abiejų susitarimo šalių sutartais tikslais ir įsipareigojimais; pripažįsta, kad susitarimo šalys gali skirtingai aiškinti darnumą ir atsižvelgia į atitinkamą susitarimo šalių išsivystymo lygį ir politikos prioritetus; ragina įvertinti Kotonu susitarimą pakeisiančio susitarimo aiškinimo ir taikymo skirtumus, nes tai galėtų pagerinti visų susitarimo šalių supratimą apie bendrus darnumo tikslus ir paremti JT laisvo, išankstinio ir informacija grindžiamo sutikimo principą; ragina į visus EPS, dėl kurių šiuo metu deramasi, ir būsimus EPS sistemingai įtraukti vykdytinus skyrius dėl prekybos ir darnaus vystymosi;
12. primena Parlamento įsipareigojimą laikytis Europos žaliojo kurso ir palankiai vertina prekybos iniciatyvas, kurios padeda siekti jo tikslų, įskaitant, be kita ko, pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą ir pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl privalomo išsamaus patikrinimo; primygtinai tvirtina, kad Komisija turi atidžiai stebėti šių iniciatyvų poveikį ES ir AKRVO prekybai ir pateikti papildomas priemones bet kokiems trumpalaikiams sutrikimams sušvelninti; yra įsitikinęs, kad ilguoju laikotarpiu šios teisėkūros iniciatyvos padės sukurti atsparesnes ir tvaresnes pasaulines vertės grandines, kurios bus naudingos piliečiams ir įmonėms ES ir AKRVO šalyse;
13. ragina Afrikos ir Europos valdžios institucijas kovoti su neteisėtais finansiniais reiškiniais, kapitalo perkėlimu, mokesčių vengimo schemomis ir nacionalinių pajamų praradimu dėl tarifų sumažinimo, nes jie dvylika kartų viršija metinę oficialios paramos vystymuisi sumą;
14. atkreipia dėmesį į preliminarų susitarimą dėl ES ir AKRVO šalių dialogo klausimais, susijusiais su pagrindinėmis teisėmis ir kitais esminiais elementais; pripažįsta, kad EPS yra įtvirtintas žmogaus teisių aspektas; primena Kotonu susitarimą pakeisiančio susitarimo teisinį statusą, įskaitant 101 straipsnio 8 dalyje numatytas nuostatas dėl sustabdymo, jei pažeidžiamos nuostatos dėl žmogaus teisių; pabrėžia, koks svarbus politinis dialogas ir konsultacijų procedūros siekiant užtikrinti šių nuostatų veiksmingumą, ir ragina Komisiją užtikrinti, kad nuostatos dėl sustabdymo būtų tinkamai taikomos esminių susitarimo elementų, pavyzdžiui, su žmogaus teisėmis, demokratiniais principais ir teisine valstybe susijusių nuostatų, pažeidimo atveju; pabrėžia, kad nuostatų taikymo sustabdymas neturėtų pakenkti gyventojams, bet turėtų būti nukreiptas prieš asmenis, atsakingus už tokių esminių elementų pažeidimus; pabrėžia dialogo ir struktūrinio bei veiksmingo bendradarbiavimo su pilietine visuomene svarbą įgyvendinant susitarimą, be kita ko, prekybos klausimais, nes taip bus užtikrintas skaidrumas, atskaitomybė, geras ir demokratinis valdymas, taip pat bus daroma pažanga įgyvendinant esminius elementus; palankiai vertina konsultacijų mechanizmo įtraukimą kaip teigiamą ir išskirtinį susitarimo bruožą; be to, palankiai vertina tvirtą parlamentinį susitarimo aspektą ir įsipareigoja stebėti jo įgyvendinimą;
15. tvirtai pabrėžia svarbų ryšį tarp prekybos, skurdo panaikinimo, kovos su nelygybe ir paramos darniam vystymuisi su sąlyga, kad įsteigiamos tinkamos institucijos; ragina Komisiją pateikti ataskaitą Parlamentui dėl to, kaip su prekyba ir investicijomis susiję

susitarimo aspektai padeda siekti darnaus vystymosi tikslų; primygtinai pabrėžia, kad persvarstant EPS svarbu atsižvelgti į darnaus vystymosi tikslus; akcentuoja moterų ir jaunimo vaidmenį AKRVO šalių ekonomikoje ir visuomenėje; pripažįsta, kad susitarimo nuostatose dėl prekybos ir investicijų numatyti tinkami veiksmai, kuriais siekiama užtikrinti deramo darbo vietas visiems ir socialiniu bei ekonominiu požiūriu įgalinti marginalizuotas grupes; ragina Komisiją didinti ir užtikrinti šių asmenų grupių dalyvavimą ES ir AKRVO prekybos ir investicijų santykiuose; pabrėžia, kad turi būti integruotas moterų ir mergaičių įgalėjimo aspektas, ir primygtinai ragina susitarimo šalis, glaudžiai bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais subjektais, imtis veiksmų lyčių lygybei užtikrinti, visų pirma Afrikos vidaus prekybos srityje, taip pat palaikant ES ir AKRVO santykius prekybos ir investicijų srityje; ragina Komisiją atnaujinti savo 2009 m. komunikatą dėl sąžiningos ir etiškos prekybos;

16. atsižvelgdamas į mažėjančią pilietinės visuomenės erdvę, yra susirūpinęs dėl to, kad susitarimo šalys įsipareigojo didinti veiksmingą pilietinės visuomenės dalyvavimą tik „prireikus“; ragina ES skatinti kurti institucines ir veiklos struktūras bei mechanizmus, kad būtų užtikrintas sistemingas pilietinės visuomenės dalyvavimas vykdant skaidrų ir atvirą dialogo bei konsultacijų su pilietinės visuomenės atstovais iš ES ir AKRVO šalių procesą;
17. pabrėžia, kad ES ir AKRVO tarpusavio santykiai turėtų būti pagrįsti bendromis vertybėmis, o ekonominiai santykiai turi būti vystomi partnerystės pagrindu; pabrėžia, kad mūsų bendras tikslas – užtikrinti stabilumą ir gerovę, o tai garantuos tvarų ekonominį ir socialinį augimą;
18. laikosi nuomonės, kad Kotonu susitarimą pakeisiantis susitarimas gali padėti siekti ES ir AKRVO šalių prekybos ir investicijų politikos tikslų, ir rekomenduoja Parlamentui jam pritarti.

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTĖ GAVO INFORMACIJOS**

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį nuomonės referentė pareiškia, kad, rengdama šią nuomonę, iki jos priėmimo komitete gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
Dr. James Nyomakwa-Obimpeh (PhD)
Professor Robert Dussey, Togo's Minister of Foreign Affairs, African Integration and Togolese Abroad, the OACPS' Chief Negotiator and Chair of the Ministerial Central Negotiating Group
CONCORD Europe

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima nuomonės referentė.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	28.11.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 30 -: 4 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Daniel Caspary, Paolo De Castro, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Karin Karlsbro, Martine Kemp, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Michiel Hoogeveen, Javier Moreno Sánchez, Ralf Seekatz

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

30	+
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Danuta Maria Hübner, Martine Kemp, Gabriel Mato, Ralf Seekatz, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Alvarez
Renew	Barry Andrews, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Paolo De Castro, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Inma Rodríguez-Piñero, Joachim Schuster, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Sara Matthieu

4	-
ECR	Geert Bourgeois, Michiel Hoogeveen, Jan Zahradil
The Left	Emmanuel Maurel

0	0

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė